

Yksityisteiden perusparannuksen avustusohjeen linjauksen muuttaminen vuosille 2024-2025

Elinvltk 02.05.2024 § 78
74/02.05.01.02/2024

Valmistelija Maanrakennusmestari Jaana Lämsä, 0400855960, jaana.lamsa@vaala.fi

Peruste Vaalan kunnan ohje yksityisteiden avustamiseen (Kunnanvaltuusto 21.4.2022 § 37)

Vaalan kunnan yksityisteiden avustamisohjeen mukaan, perusparannuksen avustus on harkinnanvarainen ja sitä myönnetään hankkeiden tarpeellisuus sekä toteuttamismahdollisuus huomioiden, valtuuston myöntämän määrärahan puitteissa. Ensisijaisesti avustetaan niitä kohteita, joihin on myönnetty yksityisteiden parantamisen valtionavustusta. Tien perusparannus menoksi hyväksytään suurehkoihin perusparannuksiin liittyvät menot kuten:

- huonokuntoisten siltojen ja suurten tierumpujen uusimiset tai korjaukset
- merkittävät tulva- ja routavaurioiden korjaukset
- liikenneturvallisuuden kannalta tärkeät kohteet, kuten vaarallisen kaarteiden oikaisu, liittymäkohdan parantaminen tai tielinjan siirtäminen sekä pengerkaiteiden rakentaminen tai kunnostaminen
- tien kuivatuksen ja kantavuuden parantaminen 80 Mn/m² saakka
- uutta kestopäällystystä ei avusteta, poikkeuksena jos tie palvelee osana kevyenliikenteen järjestelyä.

Valtioneuvosto antoi 8.12.2022 asetuksen yksityistieasetuksen väliaikaisesta muuttamisesta vuosille 2023-2025. Näiden kolmen vuoden aikana tiekunta voi saada valtionavustusta muun muassa yksityistien parantamiseen nykyistä suuremmalla avustusprosentilla. Valtionavustuksen enimmäismäärät nousivat seuraavasti:

- tavanomaiset tien parantamiskohteet 50 % → 70 %
- merkittävimmät siltakohteet 75 % → 85 %
- luonnonolosuhteiden aiheuttamat yllättävät korjauskohteet 75 % → 85 %
- lauttapaikka ja vuosittain purettava silta 80 % → 85 %, vähintään 80 %
- talvitie 65 % → 70 %

ELY-keskukselle varattuja määrärahoja on vähennetty asetuksen alkuperäisestä suunnitelmasta, mikä leikkaa avustamisen myöntämisen määrää suhteessa nykyisiin hakemuksiin. ELY-keskukselta saadun tiedon mukaan, heikon määrärahatilanteen takia yksityisteiden avustushakemusten käsittely kestää myös tällä hetkellä normaalia pidempään, eikä kaikkia hankkeita ole mahdollista avustaa, pääsääntöisesti avustetaan vain siltahankkeita.

Liikenne- ja viestintäviraston ilmoituksen mukaan (1.12.2023), valtionavustusta yksityistien tienpitoon myönnetään valtionavustusmäärärahan puitteissa seuraavassa järjestyksessä:

Järjestys määrärahan käyttöön:

1. Avustukset kohdennetaan ensisijaisesti hankkeisiin, joissa liikennöinti tiellä on tapahtuneen vaurion takia kokonaan estynyt tai uhkaa estyä.

Tällaisia hankkeita ovat:

- siltojen ja suurten rumpujen uusiminen tai vaurioiden korjaaminen

- teiden tulvavaurioiden korjaaminen ja estäminen
- liikenneturvallisuutta merkittävästi parantavat hankkeet
- sekä vesistöjen ylitysrakenteiden korjaukset silloin, kun niillä turvataan vaelluskalojen kulkureitit.

2. Erityiskohteiden eli lauttapaikkojen, vuosittain purettavien siltojen ja talviteiden osalta, valtionavustusta myönnetään valtionavustusmäärärahan puitteissa ensisijaisesti pysyvää asutusta palvelevalle yksityistielle.

3. Yksityisteiden parantamiseen vakituiseen- ja vapaa-ajanasutuksen piirissä. Esim.

- tien routavaurioiden korjaaminen
- kantavuuden ja siihen liittyen kuivatusjärjestelmän parantaminen
- muu liikenneturvallisuuden parantaminen, kuten kaarteiden oikaisu, liittymäkohdan parantaminen tai tielinjan siirtäminen
- lauttapaikan parantaminen

4. Metsätien perusparannusta. Ensisijaisesti parannetaan metsäteitä, jotka ovat yhteydessä yksityistiehen.

Vaalan kunnanvaltuusto on myöntänyt vuodelle 2024 avustettavien yksityisteiden perusparannuksiin määrärahaa 250 000 €. Valtion taloudellisen tilanteen ja leikattujen määrärahojen vähyyden vuoksi, on epätodennäköistä, että valtionavustusta myönnetään määrärahan järjestyskohdan 3. mukaisesti parannuskohteisiin, joita Vaalan kunnassa yleensä avustushakemukset ovat koskeneet.

Kunnan nykyisen ohjeen mukaan, lainaus kohta 2.7.1

”2.7.1. Valtion avustusta saavat parantamiskohteet Valtion avustamat perusparantamiskohteet.

Valtion perusparannusavustukseen oikeutettujen yksityisteiden tulee hakea ensin ELY-keskuksen avustuspäätös. Tiekkunnan tulee ilmoittaa kunnalle, kun se jättää valtionavustushakemuksen ELY-keskukseen, näin kunta voi varautua mahdollisesti tulossa oleviin hankkeisiin. Saatuaan myönteisen valtionavustuspäätöksen tiekkunta voi hakea kunnan avustusta hankkeelle. Avustusta haetaan sinä vuonna kuin hanke on tarkoitus toteuttaa. Kunta osallistuu niiden tiekkuntien perusparannushankkeisiin, joihin valtio on myöntänyt perusparannusavustusta budjettiin varattujen määrärahojen puitteissa. Kunnan avustuksen suuruus on 10 % ELY-keskuksen hyväksymistä hankkeen kokonaiskustannuksista. Kunnan myöntämä perusparannusavustus maksetaan tiekkunnalle perusparannushankkeen valmistuttua, ELY-keskuksen hyväksymien, toteutuneiden kustannusten perusteella. ELY-keskuksen avustuspäätöksessä hyväksymistä kokonaiskustannuksista lasketusta, 10%:n enimmäisavustusmäärästä voidaan maksaa enakkona 50%, kun hankkeen toteuttamisen työt on todisteellisesti aloitettu ja hankkeelle on kunnanavustusta myönnetty. Elinvoimalautakunta voi harkinnanvaraisesti, perustellusta syystä, maksaa suuremman enakkomaksun kuin 50 %. Enakkomaksu voi olla korkeintaan 10 % ELY-keskuksen avustuspäätöksessä hyväksymistä kokonaiskustannuksista.”

Poikkeavassa tilanteessa ja mahdollisen valtionavustuksen puuttuessa on kunnan tärkeää linjata, kuinka perusparannusavustusta myönnetään vuosien 2024 – 2025 aikana, jotta avustushakemukset voidaan käsitellä.

Esitys kohtaan 2.7.1 lisäys nykyiseen avustussääntöön vuosille 2024 ja 2025.

Valtion avustusta hakeneet parantamiskohteet, ELY:ltä kielteisen avustuspäätöksen saaneet.

1. Tiekunnan tulee ilmoittaa kirjallisesti kunnalle, kun se jättää valtionavustushakemuksen ELY-keskukseen, näin kunta voi varautua mahdollisesti tulossa oleviin hankkeisiin.
2. Valtion perusparannusavustukseen oikeutettujen yksityisteiden tulee hakea ensin avustusta ELY-keskukselta.
3. Mikäli tiekunta saa kielteisen valtionapupäätöksen tiekunta voi kuitenkin hakea korotettua kunnan avustusta hankkeelle. Hakemukseen on liitettävä ELY-keskuksen päätös ja liitteet.
4. Avustusta haetaan sinä vuonna kuin hanke on tarkoitus toteuttaa.
5. Kunta osallistuu niiden tiekuntien perusparannushankkeisiin, joihin on haettu valtion perusparannusavustusta.
6. Kunnan avustuksen suuruus on 30 % ELY-keskukselle tehdyn hakemuksen mukaisista kokonaiskustannuksista, mikäli hanke aiotaan toteuttaa sellaisenaan.
7. Kunnan myöntämä perusparannusavustus maksetaan tiekunnalle perusparannushankkeen valmistuttua tositteita vastaan, maksimissaan avustus voi olla myönnetyn mukainen. Hyväksytyn 30%:n enimmäisavustusmäärästä voidaan hakemuksesta maksaa ennakkona 50%, kun hankkeen toteuttamisen työt on todisteellisesti aloitettu ja hankkeelle on kunnan avustusta myönnetty.
8. Avustushakemukset käsitellään saapumisjärjestyksessä ja kunnan talousarvioon teiden perusparannuksiin varattujen määrärahojen puitteissa.

Muutoin avustusohe pysyy ennallaan. Kunnan avustamisessa pääpaino on edelleen valtionavustusta hakeneilla hankkeilla.

Esittelijä

Tekninen johtaja Kaikkonen Matti

Päätösesitys

Elinvoimalautakunta esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle, että avustusoheja päivitetään ehdotetulla tavalla.

Esa Karjalainen liittyi kokoukseen klo 16.18 asian käsittelyn aikana.

Kokouksessa pidettiin tauko 16.45-17.00

Päätös

Teknisen johtajan muutettu päätösesitys:

Esitys kohtaan 2.7.1 lisäys nykyiseen avustussääntöön vuosille 2024 ja 2025.

Valtion avustusta hakeneet parantamiskohteet, ELY:ltä kielteisen avustuspäätöksen saaneet.

1. Tiekunnan tulee ilmoittaa kirjallisesti kunnalle, kun se jättää valtionavustushakemuksen ELY-keskukseen, näin kunta voi varautua mahdollisesti tulossa oleviin hankkeisiin.
2. Valtion perusparannusavustukseen oikeutettujen yksityisteiden tulee hakea ensin avustusta ELY-keskukselta.
3. Mikäli tiekunta saa Ely:ltä kielteisen päätöksen tai vastauksen, että

hakemuksen käsittely siirtyy myöhemmäksi, tiekunta voi kuitenkin hakea korotettua kunnan avustusta hankkeelle. Hakemukseen on liitettävä ELY-keskuksen päätös ja liitteet.

4. Avustusta haetaan sinä vuonna kuin hanke on tarkoitus toteuttaa.

5. Kunta osallistuu niiden tiekuntien perusparannushankkeisiin, joihin on haettu valtion perusparannusavustusta.

6. Kunnan avustuksen suuruus on 30 % ELY-keskukselle tehdyn hakemuksen mukaisista kokonaiskustannuksista, mikäli hanke aiotaan toteuttaa sellaisenaan. Hanke voidaan toteuttaa perustellusti esitetyn kustannusarvion ja suunnitelman mukaisesti. Totetuneista kustannuksista voidaan maksaa 30 %, maksimissaan 30 000 €/tiekunta. Hakijan on huomioitava, että kunnan avustus voi vaikuttaa Ely:n päätökseen.

7. Kunnan myöntämä perusparannusavustus maksetaan tiekunnalle perusparannushankkeen valmistuttua tositteita vastaan, maksimissaan avustus voi olla myönnetyn mukainen. Hyväksytyn 30%:n enimmäisavustusmäärästä voidaan hakemuksesta maksaa enakkona 50%, kun hankkeen toteuttamisen työt on todisteellisesti aloitettu ja hankkeelle on kunnan avustusta myönnetty.

8. Avustushakemukset käsitellään saapumisjärjestyksessä ja kunnan talousarvioon teiden perusparannuksiin varattujen määrärahojen puitteissa.

Hyväksyttiin

Jaana Lämsä poistui klo 17.13 päätöksen teon jälkeen.